

1/2010

KNIŽNÍ ZNAČKA

SPOLEK SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Vážení přátelé,

koncem března tomu bude rok, kdy jsem byl výborem navržen a vámi zvolen předsedou SSPE. Členem SSPE a začínajícím aktivním sběratelem jsem se stal v lednu roku 2004. Poslední dva roky jsem byl členem výboru. Rád bych se k minulému roku, tedy k prvnímu roku mého předsednictví, krátce vrátil. Co všechno se v roce 2009 ve spolku stalo, co se změnilo? Jaký byl rok 2009 očima předsedy spolku?

Máme široké sběratelské zázemí; spolek měl na začátku letošního roku 433 členů, z nichž připadá na Českou republiku 394 členů, zbytek 39 členů je ze zahraničí. Nekonalý se žádné prudké změny. V roce 2009 vstoupilo do spolku 20 nových členů, obnovena byla dvě členství. Bohužel

i při tomto nárůstu nových členů se průměrný věk členů nesnížil, naopak se ještě zvýšil na necelých 63 let. Stárnoucí členové a úbytek členů jsou problémy mnoha spolků jak u nás, tak i v zahraničí. Můžeme být spokojeni, protože patříme s našimi 433 členy mezi největší spolky sběratelů exlibris nejen v Evropě, ale na celém světě. Členskou evidenci vede po dobu již asi deseti let pan Ing. Langhammer, který jménem výboru rozesílá jubilantům hodnotný grafický list společně s gratulací.

Pravidelně jako každý rok vycházel náš interní časopis Knižní značka, který informuje naše členy o spolkovém dění. Zde je nutno vyslovit dík redaktoru Knižní značky, panu Ing. Janu Langhammerovi, členům redakční rady a všem dalším autorům článků. Prosím všechny členy SSPE: pište články do Knižní značky o tom, co je u vás v regionech nového! Mám pocit, že v Knižní značce nejsou uveřejňovány

Gennadij Alexandrov, C3+C5, 2009

všechny akce, výstavy, přednášky, které v regionech probíhají, a to je škoda. Odměnou vám bude zcela jistě větší zájem i návštěvnost ze strany sběratelů. Jako důkaz špatné informovanosti mohu uvést regionální výstavu, kterou připravili sběratelé v Hradci Králové a o které jsem se čistě náhodou dozvěděl při mé návštěvě v Hradci.

Tak jako v minulých letech vyšel v loňském roce vždy netrpělivě očekávaný obsáhlý Sborník pro exlibris a drobnou grafiku 2009, plný zajímavých článků a ilustrací. Dík za to patří jeho redaktoru Ing. Humplíkovi a všem autorům článků.

Krátce po valné hromadě v minulém roce rozhodl výbor o náhradě již od roku 1991 úspěšně probíhajících písemných spolkových aukcí jejich elektronickou variantou. Po dohodě výboru s dalšími členy spolku byl vybrán a nainstalován software, který vyhovuje našim požadavkům. Aukce je určena pouze pro členy spolku na webových stránkách www.sspe.cz. Od ledna 2010 je tato aukční nabídka plně k dispozici všem členům spolku. O zdárný průběh aukcí se stará člen SSPE pan Zdeněk Řehák, který byl u zrodu tohoto projektu a má velkou zásluhu na jeho uvedení do života. Jménem všech, kteří aukci jak k nákupu, tak i k prodeji svých přebytků používají, panu Řehákovi děkuji.

Zásluhou pana Ing. Humplíka se konají s pravidelnou jistotou jedenkrát v měsíci prezenční aukce exlibris pro členy našeho spolku v hotelu Balkán v Praze. Děkuji panu Ing.

Humplíkovi a panu Ing. Rubášovi za tuto činnost.

Rychleji než asi bylo myšleno, skončilo provozování

spolkových písemných aukcí, které po celou dobu úspěšně (od roku 1991 proběhlo celkem 96 písemných aukcí) provozoval pan Ing. Luděk Rubáš, kterému za jeho vynaloženou námahu děkuji.

Jen pár slov o našem velmi úspěšném sjezdu v Táboře od 25. do 27. září 2009. O sjezdu vyšel článek v Knižní značce 4/2009 od pana Ing. Langhammera. Mnohá slova chvály přišla nejen od účastníků z České republiky, ale také od zahraničních účastníků. Za průběh a celou organizaci děkuji panu Jiřímu Hlinovskému a jeho spolupracovníkům. Poděkování patří rovněž panu M. Petříkovi, který v rámci našeho sjezdu uspořádal s Domem dětí a mládeže Týn nad Vltavou soutěž v tvorbě exlibris pro mládež do 18 let.

C. Bouda, L1, 1966

Anna Grmelová, X2, 1966

Další úspěšnou akcí byl adventní večer s panem Karlem Zemanem, který s velkým citem připravil a moderoval pan doc. Josef Chalupský. Oběma patří dík za hezký večer ve velmi příjemném prostředí v prostorách Café Illusion.

Jak už jsem napsal v úvodu, těch úspěšných akcí členů SSPE po Čechách bylo zcela jistě mnohem víc. Informace o těchto regionálních akcích se často nedostanou včas do redakce Knižní značky, a tím přichází mnoho našich členů o nejednu krásnou výstavu nebo možnost setkání s kolegy sběrateli. Neváhejte, prosím, vážení aktivní členové, a předávejte informace o vašich připravovaných akcích výboru SSPE a redaktoru Knižní značky. Vaše informace se pak objeví na našich webových stránkách <http://web.natur.cuni.cz/el/>, o které se stará velmi svědomitě pan doc. Chalupský, kterému rovněž za tuto jeho práci děkuji. Jeho zásluhou dostávají čeští tvůrci exlibris informace o připravovaných soutěžích v tvorbě exlibris.

Dobrým příkladem regionální činnosti je např. vydání rodinné kroniky plzeňského malíře a grafika Josefa Hodka: *Všecko a snad před jen nic* z let 1921 až 1971, která vyšla koncem loňského roku v Plzni (viz také její anotace v rubrice PUBLIKACE v tomto čísle Knižní značky). Text kroniky (408 stran) provází 160 Hodkových kreseb, akvarelů a dřevorytů. Knihu jsem přečetl; líbila se mi možná i proto, že čtu rád životopisy. Výbor se rozhodl jeden výtisk pro spolek koupit. Ten je v našem spolkovém archivu, kde čeká na čtenáře z řad členů.

Anna Grmelová, X2, 1968

na kapesníku, cokoliv, co vám tuto platbu připomene. Ušetříte výboru mnoho práce. Úplně na konec ale jednu dobrou zprávu. Členské příspěvky se pro rok 2010 nemění a zůstávají na úrovni roku 2009.

Pochopitelně jsem rád psal o všem hezkém a o všem, co se nám v roce 2009 povedlo. Ne všechno proběhlo ale k úplné naší spokojenosti. Jako příklad uvedu naší marnou snahu najít mezi členy spolku pokladníka. Problém se vyřešil až smlouvou s externí pracovnící.

Nejsem také zcela spokojen s tím, jak je provozován a spravován náš archiv. Zde je nutná pomoc dalších našich členů. Nelze vše nechávat na bedrech našeho obětavého a pracovitého člena pana Ing. Rubáše. Také se nám nedaří přesvědčit naše členy, aby uhradili členské příspěvky nejpozději do konce března každého roku. Nakonec se sice podaří po celé řadě urgencí vybrat členské příspěvky od většiny členů, ale stojí to čas členů výboru a poštovné za urgencye. Napište si poznámku do kalendáře, udělejte si uzel

Karel Urban, předseda SSPE

NAŠI LETOŠNÍ JUBILANTI I. část

MOJE SETKÁVÁNÍ S LUBOMÍREM NETUŠILEM

V únoru letošního roku (24. 2. 2010) se dožil šedesáti pěti let **Lubomír Netušil**, výtvarník a grafik, orientující se převážně na volnou a užitou grafiku, dokonale ovládající tisk z hloubky, kterého známe i jako autora mnoha exlibris a sběratele. Je také autorem mnoha obrazů a plastik, organizátorem a pořadatelem výstav a kulturního života v Pardubicích, vysokoškolským pedagogem na katedře výtvarné kultury Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Myslím, že už moje první setkání s ním mi ho ukázalo takového, jak vám ho chci popsat. Bylo to někdy v roce 1983 a už jsem věděl dost o **grafice** a exlibris díky stejnojmenné knize Jindřicha Marca, ale stále jsem nebyl rozhodnut, zda se stanu sběratelem, nebo ne. A právě v tomto období jsem zavítal do tehdejšího pardubického kina Světu. Film si už nepamatuji, ale pamatuji si na malou výstavu exlibris Zdenka Bugáně, tehdy začínajícího autora, na chodbě v kině. Jeho snové surrealistické krajiny zobrazené na exlibris, naplněné hlavami, hady a vejci, mne očarovaly. Když takto vypadá exlibris, chci ho sbírat, rozhodl jsem se ihned, a exlibris chci právě od tohoto autora. Od paní u pokladny kina jsem se dozvěděl, že výstavu uspořádal nějaký pan Netušil z tehdejšího Okresního kulturního střediska. Neváhal jsem a hned druhý den jsem se vypravil do této organizace a tam se seznámil s Lubomírem Netušilem. Seznámil jsem se s člověkem velkého kulturního záběru. Jeho znalosti o výtvarném umění, grafice, graficích a exlibris mi hodně pomáhaly při prvních sběratelských krocích. Setkával jsem se s ním opravdu rád a každé další setkání mi přineslo další poznatky a poučení.

Další setkání s grafikiem, malířem, keramikem, sochařem a tvůrcem objektů Lubomírem Netušilem se uskutečnilo v jeho ateliéru. Tam jsem byl ohromen a také osloven jeho rozsáhlým dílem. Obrazy, plastiky, keramika, monotypy a grafika naplnily dům, ve kterém má ateliér, od sklepa až po půdu. Nedivím se však tomu, vždyť v první větě tohoto příspěvku jsem uvedl kolik let už je tento tvořivý člověk na světě. Alfou a omegou jeho díla je obdiv k přírodě, kterou se snaží zobrazovat tak, aby vyjádřil to, co je na první pohled skryto. Rád zobrazuje také stopy činnosti člověka v přírodě. Z jeho grafik i obrazů vyvěrá atmosféra ticha a klidu, které jsou v našem

Lubomír Netušil, C6, 2008

životě stále vzácnější. V grafickém díle, které je zčásti známé i sběratelům exlibris, zpracovává své opusy nejčastěji technikou měkkého krytu – vernis mou. Tato technika poskytuje „měkké“ linky a ty dávají jeho grafikám lehký snový opar a vnímavý divák se potom ocitá v krajině jeho srdce.

Se znalcem výtvarných děl Františka Bílka a Jana Konůpka, Lubomírem Netušilem, jsem absolvoval kulturní zájezdy Městské knihovny, nejprve za díly Františka Bílka. Zájezdy L. Netušil sám připravil a vždy jsme se s ním dostali do mnoha prostor, kam běžný návštěvník nesmí. O jeho znalostech vás přesvědčí i kniha *František Bílek v Církvi československé husitské*, na které se autorsky podílel. Další umělec, o

Lubomír Netušil, C6, 2008

kterém zná téměř vše, je Jan Konůpek. Pro Památník národního písemnictví – Kabinet exlibris v Chrudimi připravil skvělou výstavu *Jan Konůpek stále ještě neznámý* na přelomu let 2003 a 2004.

Také mezi pardubickými patrioty jsem se setkal se sběratelem starých pohlednic Pardubic a okolí Lubomírem Netušilem. Jeho znalosti regionální historie a zapálení pro věc vyústily ve spoluautorství knihy *Pardubická zastavení*, na které se podílel a kterou také i skvostně graficky upravil. Je rovněž stálým spolupracovníkem Státního okresního archivu Pardubice, kde se stará o grafickou úpravu katalogů výstav z pardubického regionu.

Moje častá setkání se sběratelem a organizátorem sběratelského života Lubomírem Netušilem jsou pro mě neocenitelná. Jeho znalosti v oboru grafiky jsou

rozsáhlé a umí je použít při aukcích a při výměnách a umí poradit i nám, méně zkušeným. Z jeho iniciativy byly obnoveny pravidelné pardubické schůzky sběratelů, které vzkřísil, našel pro ně prostor a nastínil program. Také musím připomenout, že byl duchovním otcem a organizátorem historicky první mezinárodní soutěže exlibris v Československu v roce 1990 k výročí 650 let Pardubic.

Vždy bylo pro mne velkým zážitkem, když jsem se mohl zúčastnit nějaké výstavy s ním po boku. Nezapře se v něm rozený pedagog, který upozorní posluchače na objekt či detail, kterého si má všimnout, a ihned poví proč a ještě doloží dalším příkladem z dějin či příbuzného oboru, upozorní na skrytou, skvěle provedenou řemeslnou finesu. I v dobách, kdy pracoval v Okresním kulturním středisku, nepřestal se věnovat vyučování výtvarné výchovy na Lidové škole umění a nyní mohu jen závidět jeho studentům na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové, kde působí od revoluce jako odborný asistent. Několik jeho opravdu zajímavých žáků, které

strhnul svým příkladem ke grafice, jsem už poznal na výstavách a objevili se i mezi autory exlibris.

Setkání s ním jsem už absolvoval nespočetně a to i v době, kdy jsem Lubomíra Netušila neznal; byla to setkání, kdy byl kurátorem výstav. Netušilova činnost kurátorská je neuvěřitelně dlouhá a pestrá. Sám uvádí, že už jako malý kluk byl posedlý vystavováním a v altánku na zahrádce pořádal pro děti ze sousedství výstavu zkamenělin a minerálů, doprovázenou neumělými kresbičkami podle Zdeňka Buriana. Tuto činnost rozvinul v dalších letech, kdy pořádal výstavy pro Okresní kulturní středisko, vyhledával další a další prostory pro výstavy, např. v České pojišťovně, v Městské knihovně či v Kinokavárně i jinde. Skvělé výstavy bibliofilů připravil v Okresním archivu. Byl iniciátorem a hlavním pořadatelem Pardubických plenérů, kterých proběhlo pět ročníků a kterých se zúčastnilo více než 50 malířů a grafiků. Od 1997 je kurátorem Galerie Univerzity Pardubice, umístěné v Univerzitní knihovně, a mohu říci, že jsem se zúčastnil většiny z dosavadních 61 vernisáží. Těžištěm výstavní dramaturgie je představení kolekcí výtvarných děl pedagogů a studentů vysokých a středních uměleckých škol a zejména českých grafiků - částých tvůrců exlibris. Setkali jsme se tam se jmény: Jan Kavan, Milan Kohout, Miroslava Zychová, Eva Hašková, Petr Melan, Mikoláš Axmann, Martin Manojlín, Jiří Slíva, Václav Houf, Ludmila Jandová, Jiří Šindler, Gennadij Alexandrov a s dalšími. Jubilejní 60. výstava byla věnována Karlu Demelovi. Své obrazy, grafiky a plastiky představil L. Netušil veřejnosti na své souborné výstavě na zámku v Nasavrkách. Výstavu jsme měli možnost si prohlédnout při příležitosti sjezdu SSPE v Chrudimi v roce 2005.

Chtěl bych mu popřát i za nás všechny, kteří známe jeho exlibris a grafiku a jsme třeba i nevědomými, ale spokojenými účastníky jeho mnoha dalších aktivit, aby mu zdravý a jeho životní elán vydržely alespoň do roku 2050!

Zdeněk Řehák

HRANICE DOKONALOSTI OLDŘICHA KULHÁNKA

O. Kulháněk, L1, 1978

Současné módní umění se potácí v bludném kruhu, hledači nových směrů nacházejí ošklivost, prázdnotu, nudu a beznaděj. Cesta z tohoto bludiště je a vždy byla prostá: kresba, kresba – základ veškerého uměleckého konání, kresba, která je měřítkem uměleckého nadání, alfoou i omegou dobrého díla, tedy i moderního umění.

Oldřich Kulháněk, akademický malíř a grafik, se vydal po absolvování Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru prof. Karla Svolinského v roce 1964 na tuto cestu a v současnosti překročil hranice dokonalosti. Svědectvím této pravdy je rozsáhlé dosavadní dílo zahrnující vynikající ilustrace, osobité grafické listy bez rozdílu formátu a známkovou tvorbu. Tu známku jsem úmyslně uvedl na po-

sledním místě, pro velikost závěrečného formátu, přestože na dnešní výstavě bude vévodit celé vystavené grafické kolekci, zahrnující ještě půvabné drobné grafické listy a exlibris.

„Představovat Oldřicha Kulhánka milovníkům grafiky by bylo bláhové. Jeho dílo je natolik osobité a mistrovské, že láká a svádí obdivovatele a sběratele stejně, jako k sobě vábí ve vlahé letní noci rozžatá lucerna hmyz“, napsal nedávno prof. Josef Koutecký a já souhlasím. Kulhánek je mistrem kresby, která je dokonalá svým provedením zachycujícím veškeré dění, zvláště pak příběhy člověka – muže a ženy – do všech podrobností. Každá seberealističtější kresba bez duchovního náboje, bez magického kouzla, bez citlivého vnímání lidského bytí, bez pátrání po mezilidských vztazích a bez potřeby pochopit jejich osudy minulé i přítomné zůstává jen prázdnou realitou, oslovující diváka jen vnější formou, zatímco obsah, umělecké sdělení chybí. Kulhánek diváka nenechává na pochybách, jeho aktéři nás dráždí svou přítomností a nutí člověka, který jeho dílo sleduje, zamyslet se nad sdělením, zašifrovaným do jednotlivých kreseb či grafických listů.

Oldřich Kulhánek, LI

Začneme-li známkovou tvorbou, pak nám sounáležitost kresby a jejího obsahu zcela zřetelně vyplyne. Podívejte se na sérii známek z roku 2006, zpodobňující naše panovníky, a musíte uznat, že Kulhánek nejen nakreslil virtuózní portréty, ale vdechl jednotlivým postavám do tváře život, do očí jasnou jiskru a na rty úsměv či škleb, charakterizující jejich povahy, osudy i životní poslání. Přemysl Otakar I. je poněkud smutný: „Copak se, králi, právě přihodilo na pražském stolci? Vždyť jsi dokázal díky své obratné diplomacii vládnout 33 roky, tak proč ten smutek? Zato tvůj syn Václav I. se tváří poněkud škodolibě, asi jej vysoká politika unavovala a tak se raději věnoval svým loveckým vášním.“ Ze zadumané tváře Přemysla Otakara II. vyčteme nejen jeho státnickou velikost, ale i budoucí pád. Václav II. se nejspíš zasní nad osudem Evropy, nejprve si nasadil korunu polskou a později i uherskou, tak proto ten vnitřní nepokoj! A ještě se podívejme do tváře Václava III. Tušil snad panovník už svůj osud, hanebnou zradu, zánik slavného českého rodu? Takové jsou portréty našich Přemyslovců na známkách, tak jak je mistrně zpodobnil Oldřich Kulhánek; zachytil nejen tváře, ale i osudy živých osobností ovlivňujících české dějiny.

„Ale Rudolfe II., nežárli; panoval jsi později a Oldřich Kulhánek tě nakreslil pro obálku prvního dne až v roce 2009. Tvůj habsburský ret tě nezapře a ruce jsou provedeny na známce tak bravurně, jak to dovede jen virtuóz kresby. Můžeš být spokojen!“

Opusťme malé perforované obdélníčky a zadívejme se alespoň na chvíli na drobné grafické lístky a exlibris určené jednotlivým majitelům. Znovu bezpečně po-

známe Kulhánkuv rukopis, ať už kresby převedl na kovové desky technikou leptu či na litografický kámen. Vždy zůstává mistrem, mistrem ostrého hrotu na měděné matici a mistrem mastného uhlu či kreslicí tužky na hladké ploše kamene. Ten kámen, tolik podobný čistému papíru, mu umožňuje reprodukovat kresbu naprosto přesně, je věrným obrazem předlohy, uzavřeným prostorem, ve kterém se odehrávají Kulhánkovy příběhy antické, příběhy milostné i erotické, příběhy člověka v složitých situacích; setkáme se s osobami slavnými, defilují před námi postavy vědců, umělců, malířů, protože fantazie a žádosti objednavatelů drobných lístků jsou nevyčerpatelné a umělec se musí často vyrovnat s nelehkým problémem. Hotové barevné lepty a stále častěji litografické záznamy pak dokazují, že svou práci dovede vždy k dokonalosti, i když se jedná jen o drobné grafické listy.

Čas velí ukončit chvalozpěv na Kulhánkovo dílo a zbývá jen chvilka pro přání: Milý příteli Oldřichu, už za tři dny oslavíš své kulatiny, a tak ti přeji za sebe i za všechny tvé obdivovatele hodně zdraví, pevnou ruku, dobré přátele a lásku tvé ženy Jany. Prachy, pomačkané bankocetle, ty si přeci umíš sám nakreslit.

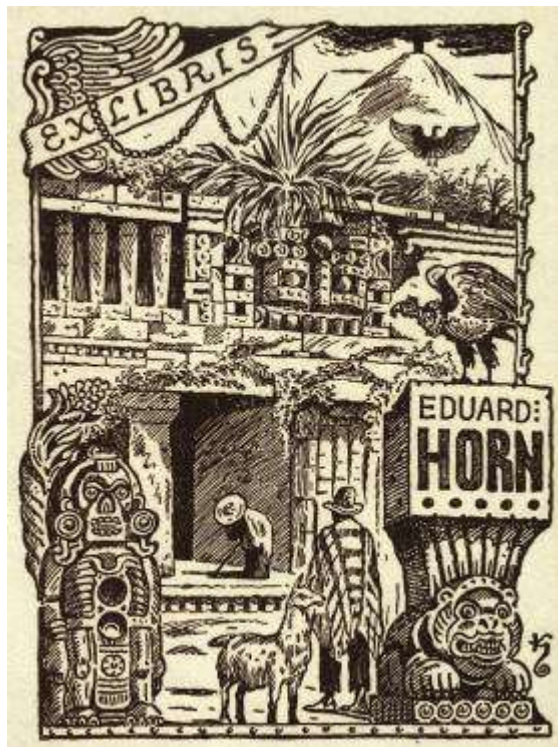
Sběratelé exlibris touží po tvých nových listech, kterých je žel stále málo. Oldřichu, trochu se v následujících letech polepši!

Poštovní muzeum 23. 2. 2010

Karel Žižkovský

SBÍRKA EXLIBRIS V REGIONÁLNÍM MUZEU V TEPLICÍCH

Již druhý rok se zabývám zpracováním sbírky exlibris v Regionálním muzeu v Teplicích. Po výstavě exlibris Josefa Váchala v červnu 2009 jsem pokračovala v systematické evidenci dalších dosud nezpracovaných exlibris a postupně i prohlédla sbírku, jež se v muzeu nalézá. S případnými zájemci o sbírku bych se chtěla podělit o své poznatky.

Jan Konůpek, P1, 1945

Sbírka není nijak velká, obsahuje 4 500 kusů exlibris včetně 1000 kusů ze starých muzejních sbírek a byla získána nákupy v roce 1975 a 1976. V antikvariátu v Lounech bylo nakoupeno 957 kusů, ostatní v Teplicích.

Vše nasvědčuje tomu, že nakoupená exlibris pocházejí ze sbírky Karla Pavelky, který také v těchto letech v antikvariátu v Teplicích pracoval, a ze zbytků pozůstalosti Františka Kozáka. Sbírka také obsahuje několik starých německých exlibris v souboru ze starých muzejních sbírek.

Mezi autory pochopitelně dominuje Josef Váchal, nalézá se zde 522 kusů a většina byla v loňském roce vystavena. Zájemci si mohou zakoupit barevný katalog k této výstavě. Co se týče počtu kusů, je zde stejně obsáhlá sbírka Jana Konůpka s 529 kusy a podobný

počet má ještě František Koblíha. Přes 120 kusů exlibris zde mají ještě: Miroslav Houra, Vojtěch Cinybulk a Jiří Švengsbír. Sbíрка mapuje především tvorbu před druhou světovou válkou, ale jsou zde i mnozí autoři pováleční. Z tohoto období však ucelená sbírka jednoho autora chybí.

Oblíbeným tématem sběratele byla žena ve všech podobách, hlavně akty, ale jsou zde i exlibris erotická. Pan Karel Pavelka sbíral také erotickou literaturu, a tak je toto téma hojně zastoupeno. Z dalších témat zaujmou témata historická, velký počet exlibris s náměty děl českých klasických autorů (Mácha, Němcová, Jirásek). Z mého pohledu jsou dojemná vlastenecká exlibris z období okupace, na nichž se vyskytují symboly české státnosti, otroci, lvi, ukřižované knihy atd.

Často se vyskytují jména předválečných sběratelů: Mojmir Helcelet, Marie Jančáková, František Kozák, Jan Žižka, Karel Pavelka, Miloslav Novotný a mnoho dalších.

Pro případné badatele jsou jistě významné rozsáhlé sbírky jmenovaných autorů, ale i stará exlibris. Nyní nově zpracovaná exlibris mají i fotodokumentaci, takže nebude složité si je prohlédnout.

Závěrem lze shrnout, že sbírka, i když není obsáhlá, obsahuje významné kolekce autorů: Josefa Váchala, Jana Konůpka a Františka Koblíhy.

Využívám této příležitosti, abych ještě upozornila na sbírku grafiky a kreseb, která se nachází v Regionálním muzeu v Teplicích.

Nalezneme zde kresby a grafiku z ryteckých dílen v Čechách, Německu, Nizozemsku, Francii, Anglii, Rakousku, Polsku a Rusku. Časově zahrnují období od 16. století do současnosti.

Staré tisky z 16. - 18. století jsou zejména topografie, mytologie, portréty a náboženské motivy. Z 19. - 20. století jsou zde hlavně teplické motivy, české a evropské veduty, portréty, náboženská témata a příležitostná grafika.

Největší část je kolekce pohledů na město Teplice a okolí, která přešla do muzea z pozůstalosti historika Hermanna Hallwicha. Najdeme zde autory: K. R. Crolla, A. Kirniga a další rakouské a německé krajináře. Často se jedná o lepty, kolorované rytiny, akvatinty a litografie. Jsou zde také portréty slavných lidí z 19. století. Ve sbírce jsou rovněž novoročenky, navštívenky a blahopřání.

Tato sbírka má kolem 25 000 kusů a je budována od roku 1894, kdy bylo muzeum založeno.

František Koblíha, X2, 1920

Eva Mžourková

KATEŘINA ČERNÁ Z MILEVSKA

Kateřina Černá, X3, 2009

Na skvěle připraveném loňském sjezdu v Táboře jsem procházel mezi stoly a lovil očima mezi obrázky vyloženými na stole něco pěkného do mé sbírky. A objevil jsem a mnohokrát! Lov byl opravdu dobrý. Ale já rád objevuji nové autory a i tady jsem měl štěstí. Nádherné barevné tisky z výšky, tištěné z několika matric mne zaujaly. Začal jsem je prohlížet a zaujal mne dobře čitelný podpis Kateřina Černá. Ano, znám grafiky Kateřiny Černé, ale to jsou suché jehly s nápisy, naprosto nepodobné tomu co jsem uviděl na stole před kolegy sběrateli z Milevska. A opravdu také šlo o úplně jinou Kateřinu Černou, která má jen shodné jméno.

Okamžitě jsem jedno její zajímavé, barvami hýřící exlibris výměnou získal od ní a další od pana Pavla Picha a začal jsem zjišťovat informace o autorce a později jsem se rozhodl, že se o ně rozdělím s vámi.

Kateřina Černá se narodila 23. února 1986 v Písku, v současné době absoluuje magisterská studia Ústavu umění a designu na Západočeské univerzitě Plzeň a jejím profesorem je MgA. Michal Pěchouček. I když v bakalářských studiích absolvovala obor Multimedia, kam linoryt nepatří, díky profesorovi Pěchoučkovi se mu mohla věnovat. Tvořit vícebarevné linoryty není lehká disciplína, a když se jí věnuje studentka dobrovolně, navíc k povinným školním pracím, určitě to svědčí o jejím zaujetí grafikou. K linorytu a k exlibris ji v době jejích středoškolských studií přivedl člen SSPE Pavel Pich.

Kateřina se s oblibou věnuje větším formátům, kde vytváří technikou vícebarevného linorytu tematické cykly, např. v roce 2008 to byl cyklus Level (počítačové hry), z kterého byl jeden list vystaven na Grafice roku v Praze. S cyklem Život ve městě absolvovala v roce 2009 bakalářské studium. Cyklus obsahoval 12 barevných linorytů formátu A2. Před tím, než vezme do rukou rydla, provádí řadu přípravných skic fixy. Už z uvedených cyklů je zřejmé, že ji oslovují náměty zcela civilní, z běžného života.

V současné době ji zcela pohlcuje studium a její zájem o výtvarné umění, grafiku, fotografii, hudbu i multimedia. To znamená, že se ráda setkává s lidmi stejných

Kateřina Černá, X3, 2009

zájmů a navštěvuje výtvarné workshopy. Potěšilo mne, že se objevila mladá grafička s vlastním námětovým rejstříkem a pracující klasickou grafickou technikou s vlastním a rozpoznatelným projevem.

Ale zbývá jí čas i na exlibris. Zúčastnila se zatím dvou soutěží a získala v Mexiku čestné uznání. Zatím má na svém kontě 9 exlibris. Dvě z nich představují: Vlastní exlibris autorky Kateřiny Černé má název Bublifuk a je tištěno sedmi barvami ze sedmi linorytových matric na bílou podkladovou barvu. Exlibris vytvořené pro J. Pichovou volně navazuje na soubor Život ve městě a je tištěno devíti barvami z devíti linorytových matric. Myslím, že takové zajímavé práce se mezi exlibris vyskytují opravdu jen zřídka a mít je ve své sbírce zatouží ne jeden sběratel. Škoda jen, že reprodukce v Knižní značce není barevná, abyste mohli ocenit autorčinu práci s mnoha barvami. Jenom si přeji, aby se ubránila náporu nových technologií, které se ve škole učí a zůstala věrná klasické grafice, kterou my sběratelé obdivujeme. Adresa autorky: Kateřina Černá, Št. Dvořáka 722, 399 01 Milevsko 1.

Zdeněk Řehák

RODINA BOUDŮ NEJEN NA CESTÁCH...

Cyril Bouda, Jaro, dopisnice DP, P7

Umění kresby je dar, neuvěřitelný dar od Boha nebo od přírody, jak chcete. Je základem veškeré umělecké tvorby. Boudovi jsou rodinou umělců, kterým je kresba životní nutností, stala se potřebou, je v jejich krvi a bez ní se rod, umělecký rod, neobejde. Kresba: jistá, realistická, dynamická, půvabná, čistá, plná humoru, radosti a úcty k realizovanému objektu.

Na samém počátku musíme jmenovat Cyrila Boudu, akademického malíře a grafička, který celým svým rozsáhlým dílem obhájil realistickou kresbu i malbu. Ten, kdo zná jeho tvorbu – obrazy, grafiku, poštovní známky, ilustrace, vitráže, bude určitě se mnou souhlasit, že se zapsal nesmazatelnou stopou do umělecké tvorby dvacátého století. Ilustroval nebo upravil 675 knih. Z bibliofilských knih např. Vlastní životopis Celliniho s geniálními rytinami. Jeho grafická tvorba zahrnuje drobná exlibris, novoročenky a jedinečnou volnou grafiku. V té tisícovce listů najdete slavné veduty měst, sugestivní zátiší,

něžnou Zuzanku nebo italského ovocnáře. Ovládal rytinu stejně dokonale jako litografii a dřevoryt, poskytující možnost uplatnit světlo a stín. Cyril Bouda se narodil 14. 11. 1901 a zemřel 29. 8. 1984; byl žákem F. Kysely a M. Švabinského. Po absol-

vování byl asistentem T. F. Šimona, vyučoval kresbu na ČVUT v Praze a v letech 1946 až 1972 na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Miloval život, byl upřímně veselý, společenský, hudba byla jeho průvodkyní po celý život.

V roce 1934 – přesně pátého května, se narodil syn Jiří. A potatil se; vystudoval Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze u prof. Karla Svolského, a přestože celý život obdivoval koleje a vše, co k nim patří: mašinky, lokomotivy, hradla, závory, malá i velká nádraží, stal grafikem, a především grafikem s citem pro přesnost, dokonalost a pořádek. Nádraží nikdy nepustil; z centra Prahy se rád vrací do Bubeneč vláčkem, koukne na hodiny a prohlásí: „Za chvíli nám to jede,“ a jede. Vyzná se. Nemůžeme se tedy divit, že tu železniční lásku tolikrát zpodobnil na grafických listech, kresbách i olejích. Zachytil stará, někdy už zbořená nádraží, viadukty a romantické tratě, zachytil svět, který se mění s přibývajícím technikou a který už nikdo nevrátí. Ještě jednu lásku má Jiří – cestování. Zprvu vlakem, letadlem, autem, ke stáru zvítězilo kolo! Všude na cestách kreslí, píše cestovní deníky; po návratu vybírá motivy pro litografické zpracování. Jízdou je posedlý: jeden rok do Santiaga de Compostela, následně ze Santiaga de Compostela do Prahy a příště se vydává do Paříže, jen tak přes Německo, Nizozemsko, Belgie, Británie..., pak pád z kola a další cesta sanitkou do Prahy. Bouda musí vyzkoušet všechny dopravní prostředky a v pískovém loži ještě necestoval.

Jiří Bouda, Louny, L1/5, 1998

Jiří se oženil s Janou, rozenou Kalinovou, narozenou 20. 10. 1931. Studovala stejně jako Jiří v ateliéru prof. Karla Svolského a není divu, že se do usměvavého, trochu plachého a klidného mladíka zamilovala. Do rodiny Boudových přibyla další umělkyně, Jana, která zpočátku věnovala většinu času dětské ilustraci a teprve později uplatnila své schopnosti ve volné grafice. Grafickými technikami byly nejdříve dřevořez, suchá jehla, ale postupně přešla na barevnou litografii, která jí umožnila realizovat poetické, malířsky pojaté motivy plné nostalgie, zvláštního ticha a zadumanosti. Nejčastěji to byly náměty z cest. Ticho, klid, snění, slunce, jas, samota... Do světa ticha odešla 19. 7. 2001.

Martin, syn, se potatil i pomamil. Po otci získal smysl pro reálné vidění světa, od matky pak cit pro barevnost a poezii. Studium na Akademii výtvarných umění v Praze pak získal nové zkušenosti, které uplatnil při stipendijní cestě do Paříže

v roce 1991. Už na škole realizoval několik grafických listů, věnovaných lesu, technikou leptu a akvatinty. Po návratu z Paříže experimentuje s kamenem a snaží se zachytit vnitřní pocity a nálady abstraktním zpracováním plochy kamene. Pro nezáměr publika se vrátil k realistické kresbě (Bouda je Bouda), a tak další litografie jsou už rodinného typu: poetická krajina, pohledy na město, známá zákoutí pro objednavatele

Karel Žižkovský, Anežka Boudová, Matěj Bouda, Martin Bouda a Jiří Bouda

(Bertramka), vzpomínky na cestu do Francie (Opuštěné stavení), Pražský hrad či motiv z Železných hor. Jeho prozatímní tvorba dokazuje, že i když realizuje běžné a častokrát zpracované náměty, dokáže je nabídnout zajímavě, působivě a svérázně.

Ještě tu dnes vystavuje Anežka Boudová. Nejmladší zástupce rodu: hraje na housle. Bude muzikantkou nebo grafičkou? Novoročenky na kameni namalovala báječně, i pohádkové princezny a víly dokázala skvěle, tak tedy budoucí grafička, anebo návrhářka oděvů pro dámy, když se nyní intenzívně věnuje návrhářství? Také Matěj Bouda pilně pracuje na litografickém kameni, přestože je nadán hlavně hudebně. Zpívá ve sboru Pueri Gaudentes.

Kámen, litografický kámen, který je společný pro celou rodinu, je prostředníkem kreseb krásných krajin, do kterých nás všichni Boudové zavedou ve svých grafických listech.

ČSAV Praha, 30. 11. 2009

Karel Žižkovský

Výstava Kresba, vzácné dědictví rodiny Boudů se konala v hlavní budově Akademie věd ČR v Praze od 30 listopadu do 22. prosince 2009. Vernisáže se zúčastnil také čestný předseda AV ČR prof. Rudolf Zahradník, výstavu zahájil a hosty přivítal výtvarný kritik dr. Karel Žižkovský. Foto: Stanislava Kyselová, Akademický bulletin.

TANEC S JAGUÁRY

Vím přesně, kdy se to stalo...

Bylo to začátkem února 2009 v Belize na jedné z mých dlouhých cest, kdy procházím docela sama s batohem na zádech a s průvodcem Lonely Planet v kapse zeměmi hodně vzdálenými.

Viděla jsem už předtím pyramidy a obdivovala mnoho chrámů, některých napůl utajených či téměř skrytých.

I toto místo – bájně město Mayů Lamanai - příroda jen nerada vydávala.

Obkroužené temnou líně tekoucí řekou, napůl pohlcené džunglí, váhavě dovolovalo přiblížit se.

Procházela jsem těmi nádhernými prostory, stoupala po schodištích napolovic zbořených, nechala se mást matoucími průhledy nádvořími a nekonečným řazením povlovných stěn.

Pak se to stalo: ocitla jsem se před chrámem Jaguárů – a v té chvíli jsem docela zmizela. Už jsem tu nebyla já, jen nějaká zdvojená bytost, podléhající lákání těch krásných tvorů a začínající tančit s jaguáry. Nejprve uprostřed smečky, pak postupně s každým z těch nádherných zvířat – bylo jich tolik!

Tančili - vláčné pohyby, jemná prohnutí, žlutý úžasných těl, blýskání oslnivě bílých zubů a úsměv jejich i můj. Štěstí a dokonalá radost. Zavírám oči, nechci odejít. Patřím sem, chci tady zůstat, navěky tančit s jaguáry.

Eva Vlasáková

FRANTIŠEK SLOVÁK,

malíř, grafik a propagační výtvarník, se stal od letošního roku členem SSPE. Jako tvůrce exlibris a drobné grafiky není sběratelům neznámý. Tvoří osobitá exlibris v linorytu, v suché jehle a v leptu. Používá také mezzotintu a kombinaci několika

František Slovák, X3, 1992

technik. Jejich náměty a zpracování vždy potěší sběratele. Vyvěrá z nich radost z tvorby a nápaditost.

František Slovák (*3. 2. 1953) navštěvoval od roku 1970 Lidovou školu umění ve Valašských Kloboukách. Získal zde pod vedením akademického malíře Lojzy Baránka první zkušenosti v kresbě a zvládl grafické techniky. V současnosti se intenzivně věnuje malbě olejem a akrylem.

Za svoji tvorbu získal několik regionálních cen. Hudební tematika tvoří osu jeho volné výtvarné tvorby. Na opačné straně stojí jeho práce propagační a reklamní, které obecně působí na velký počet obyvatel a zasahují do životního prostředí. Ani zde nevolí snadná řešení, ale snaží se zachovat svůj umělecký projev.

František Slovák patří mezi zakládající členy Sdružení výtvarných umělců moravsko-slovenského pomezí. Patří mu velký podíl na organizování výstav a kulturního života v Uherském Brodě a ve Slavičíně, kde žije a tvoří.

Lgh

SRBSKÁ SOUTĚŽ Z VOJVODINY.

Juri Jakovenko

Exlibristické mezinárodní soutěže jsou vypisovány za různých okolností. Jednak jako pokračovatelé založené tradice coby „bienále“ nebo „trienále“, nebo jsou uspořádány jednorázově na počest nějaké významné osobnosti a jejího výročí či na oslavu města, kraje, univerzity apod. Jen ojedinele i dnes optimističtí pořadatelé vypíší soutěž s nadějí v srdci, že v tom budou moci pokračovat také v budoucnu, a označí ji jako „První“. Tak svoji soutěž pojmenovali též pořadatelé z Nového Sadu.

A je třeba říci, že byli úspěšní! 214 umělců ze 44 zemí, to je účast na takovouto soutěž nadprůměrná! Nebyl stanoven žádný námět. Nejvíce účastníků bylo přirozeně ze Srbska (56), potom z vždy silně zastoupené Argentiny (22)! Účast nad deset umělců mělo ještě Polsko (15), Itálie (13) a Německo (11). Od nás soutěž obeslali výtvarníci čtyři, a to (podle abecedy) Pavel Hlavatý, Milena

Kobrová, Jiří Kubíček a Vladimír Pechar. Všichni z Prahy. „Grand Prix“ obdržel Juri Jakovenko z Běloruska. Mimo ni byly uděleny další ceny. První z nich Rusce Irině Jelagině, druhá Korejci Kumnan Baikovi a třetí Srbcce Rance Lučić-Jankovičové. Dále bylo přiznáno 52 ocenění. O výsledcích soutěže vyšel pěkný náročně upravený katalog s historickým úvodem o exlibris v srbštině a angličtině od Dušana Salatiče.

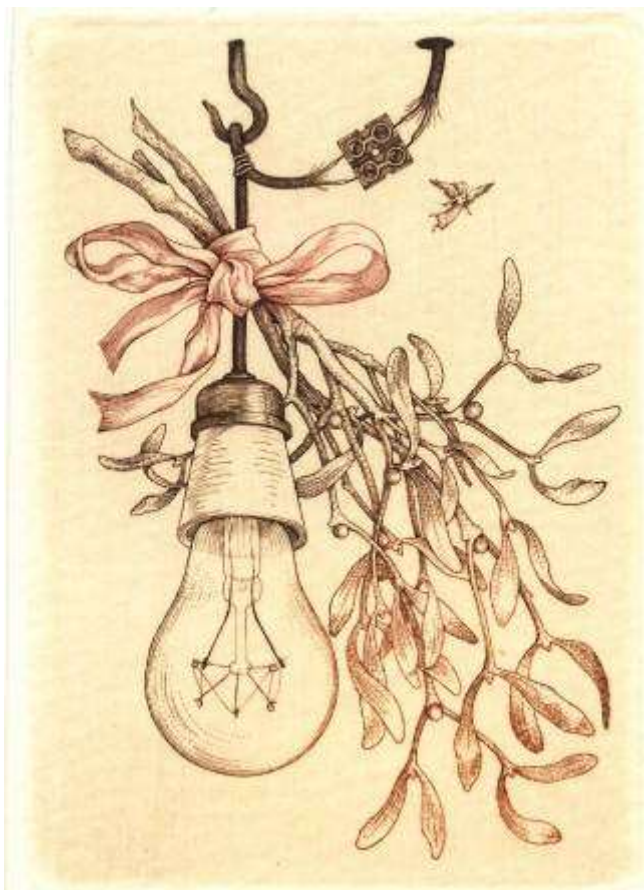
Jch

ADVENTNÍ VEČER

Ve čtvrtek 10. prosince 2009 se konal náš tradiční Adventní večer. Po večerech minulých let, zaměřených do jiných kulturních oblastí, spojených s recitací, hudbou atd., jsme se vrátili ke kdysi skromnějším, ale oblíbeným předvánočním besedám s významnými umělci. Tentokrát naše pozvání přijal a mezi nás přišel pan **Karel Zeman**. Hodilo se to velmi, protože 7. prosince 2009 oslavil šedesátiny.

Exlibristická tvorba Karla Zemana není rozsáhlá. Dosud vytvořil 26 exlibris. Zato až na výjimky jsou to již dnes málo vídané, jemné a barevné mědirytiny. Úžasné krásné. Současná technika dovolila celý soubor jeho exlibris dokonale okopírovat tak, že mohla být promítnuta spolu s přímým komentářem autora. Exlibris jsou většinou jinotajná. Představena byla i velká část jeho volné grafiky a knižních ilustrací.

Karel Zeman je však rovněž významným medailérem, takže byly pomínuty alespoň ukázky z této jeho rozsáhlé tvorby. Více nešlo stihnout, protože jich vytvořil mnoho a vloni vyšla o této jeho činnosti kniha! (Další díl týkající se grafiky vyjde letos.)

Karel Zeman, C2, 1983

Na závěr byly promítnuty jím navržené poštovní známky. V červnu letošního roku vyjde jeho známka věnovaná sedmisetletému výročí svatby Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny. Bude vydána jak u nás, tak v Lucembursku. Podobě se to již stalo s jeho známkou věnovanou dvoustému výročí bitvy u Slavkova. Znamka vyšla v roce 2005 jak v České republice, tak současně ve Francii.

Pak následovala beseda s autorem. Karel Zeman připomněl, že se vždy zajímal o historii, a dokonce váhal, kterou cestou se vydat, zda uměleckou či historickou. Dozvěděli jsme se mnoho zajímavého o jeho podílu na historickém bádání, ale i o zážitcích na VŠUP v Praze a o jeho osudových životních okamžicích. Podle příznivých reakcí některých zúčastněných po skončení večera bylo

zřejmé, že se večer líbil.

Vše se konalo v intimním prostředí Café Illusion, které je kousek nad Václavským náměstím v Budečské ulici a je vhodné právě pro takovéto večery. Bohužel, letos Café končí. Majitelé mají s tímto prostorem jiné plány.

Josef Chalupský

VÝMĚNNÝ DEN V PRAZE

Již potřetí se konal v přednáškovém sále Nadace ABF v Praze na Václavském náměstí náš výměnný den. Stalo se tak v sobotu dopoledne 23. ledna 2010. Místo je to pro tento účel jako stvořené. Nejenže je uprostřed Prahy snadno přístupné, ale pořadatelé nám vždy upraví přednáškový sál tak, že přestavějí stoly do tvaru písmene U s „předsednickým“ stolem v čele. Nabízející sedí vně s rozloženými exlibris na širokých stolech a zájemci mohou pak chodit uvnitř volně od jednoho ke druhému a prohlížet si nabízená exlibris.

Výměnného dne se zúčastnilo asi 35 členů. Bylo již pár dní po mocném lednovém sněžení, ale mrazy

Jan Schneeweis, Fr. Vaníček, Jan Langhammer, K. Žižkovský

trvaly, a tak bylo příjemné zjistit, že se neváhali zúčastnit i členové přespolní. Sál záhy ožil čilým ruchem a šumem hovorů. Bylo zjevné, že se účastníci živě baví nejen o exlibris, ale že mají také radost z toho, že se opět vidí. Podle slov některých členů při loučení bylo zřejmé, že si účastníci odnesli z výměnného dne nejen pěkné přírůstky do svých sbírek, ale vzniklou pohodu si odnášeli i do sobotního odpoledne.

Jch

CENA VLADIMÍRA BOUDNÍKA A GRAFIKA ROKU

Jako každoročně byly i tentokrát udělovány v záhlaví uvedené ceny. Cena Vladimíra Boudníka jako 15., Cena Grafika roku 2009 již jako 16. Začala o rok dříve, a tak má vyšší číslování. Píšeme o nich v Knižní značce soustavně. Připomeňme si, že o smyslu a záměru udílení těchto cen je psáno v Knižní značce 2/2008, s. 42. Přehled laureátů Boudníkovy ceny je v Knižní značce 2/2007, s. 52.

Boudníkovu cenu dostal **Mikoláš Axmann** (1955). Proč se pokoušet převyprávět něco, co vyjádřil Ivan Neumann a bylo k přečtení jak v sále s Axmannovými grafikami, tak v doprovodném tisku k výstavám, které se konaly tradičně pohromadě v Clam-Gallasově paláci koncem ledna a v únoru 2010? Neumann o Axmannovi říká že „*si vybral pomalou a obtížnou práci s tradičním litografickým kamenem. Kamenotisk (sám používá výraz kamenopis), se věnuje od osmdesátých let*“. Axmann tvoří jak černobíle, tak barevně. To, co bylo vystaveno, byly rozměrné, nástěnné grafiky, těžko

popsatelné. Dejme proto znovu slovo Ivanu Neumannovi, který se v takovýchto věcech vyzná - „*Dramaticky tu vystává komplikovaný, neprostupný svět, v němž jsme se ocitli, v němž žijeme. Ten svět je Axmannovi především přírodním děním, plynoucí živou událostí, která nás vyzývá k pokusům o odhalování a odkrývání. Svět nás v Axmannových tisících svou neprůhledností a neprůchodností stále zkouší, podobně jako zkoušel eremity (sic!), a my nevíme, jak naše zkoušky i pokušení dopadnou, kterým máme odolat, kterým podlehnout a které zkoušky podstoupit. A máme je vůbec podstupovat? Ve světě je odpověď obtížně k nalezení“*. Ty poslední dvě věty říkají vše. Dodejme jen, že Axmann tvoří svou grafiku jako velkoformátové monotypy, jsou-li v barvě, vznikají sůtkem více desek.

Hlavní náplň výstavy přirozeně tvořila díla soutěžící v Grafice roku. Při procházení sály na nás ze stěn zírala díla, se kterými se setkáváme všude během poslední doby. Někde je vidět, jak byl autor patrně okouzlen možností nezávazně tvořit komponováním barev, linií a určitou technikou novoobrazce. Jen vzácně lze spatřit jakési postavy či papostavy. Vše to ve větších, velkých, až nadrozměrných grafikách.

Menší grafika byla umístěna jen na několika stolech. Grafika roku má mnoho kategorií. Snad bude stačit, když zmíníme, že čestnou cenu poroty, a tedy cenu hlavní, získal **Pavel Sukdolák** (1925) za barevný lept Víř IV (53x47 cm). Je to grafika pojednaná v pastelových barvách. V horní části je modrý a bleděmodrý víř, připomínající básnivě přetavený družicový pohled na cyklon. V dolní části snad náznak zelenkavé země s temnějšími jamkami a jedním příkopem hlubokým. U víru vpravo je ještě bleděfialová kapka a dole jakási branka. Na zemi potom snad náznak rostlinstva.

Jako úplná rarita v tomto prostředí zapůsobila na mě menší „realistická“ litografie **Kristýny Slukové** (1982), žákyně 3. ročníku UUD ZČU v Plzni, nazvaná Dílna starých médií. Ať je alespoň takto zmíněna. Jak jí to dlouho vydrží?

Josef Chalupský

Mikoláš Axman, Chodec, kamenopis, 2009

DRUHÝ POHLED NA GRAFIKU ROKU 2009

Je to skutečně jen pohled. Výstavu jsem si prohlédl na poslední chvíli a pouze krátce. Tak jako v předchozích letech se jedná většinou o rozměrnou grafiku. Byla na výstavě také nejvíc vidět. Ostatně je to zřejmě záměr dostat grafickou tvorbu do velkých prostor různých podniků, kde by se drobná grafika, tak blízká našim srdcím, nemohla uplatnit. Moderní technické prostředky, ale i tradiční linoryt, sítotisk a další techniky umožňují tvorbu těchto grafických obrazů v barevných škálách podle uměleckého cítění výtvarníka. Zájem institucí, pro které je tato velká grafika pravděpodobně především určena, se odráží v cenách, které do soutěže Grafika roku 2009 věnovaly. Ve čtyřech kategoriích soutěže rozhodly poroty takto:

A. Grafické listy větší než A4 (velikost není omezena)

Cenu získal Petr ŠTĚPÁN za portrét Opuštěná, provedený měkkým krytem s akvatinou, rozměry 49 x 40 cm. Petr Štěpán se narodil 17. 4. 1953 v Chocni a je absolventem AVU v Praze (1979-1984, prof. L. Čepelák).

B. Malé formáty do rozměru A4

Cenu získala Jarmila JANŮJOVÁ za barevný dřevořez Motýl, rozměry 12 x 13 cm. Jarmila Janůjová se narodila 5. 1. 1948 v Praze a je absolventkou AVU v Praze (1968-1974, prof. A. Fišárek).

C. Studentské práce

Cenu získal Vojtěch PÁLKA za počítačovou grafiku V pokoji, rozměry 91 x 140,5 cm. Vojtěch Pálka se narodil 24. 8. 1986 v Brně a studuje na AVU v Praze od roku 2007 (prof. Jiří Lindovský).

D. Autorské knihy s použitím grafických prvků a technologií

Cenu získala Sylvie CURRIN KOŘANKOVÁ za autorskou knihu Nemám tě mít rád, mám tě prodat, provedenou ofsetem a linorytem, rozměry 31 x 31,5 cm. Tato autorka získala v roce 2000 čestné uznání za exlibris.

Byla udělena ještě řada další cen, souvisejících čestných uznání a nominací.

Podle seznamu vystavených prací se této soutěže zúčastnili následující členové SSPE: M. Králová, V. Matoušová, M. Pošvic, L. Vojtová, M. Manojlín, J. Novák a M. M. Šechtllová; tedy méně než v předchozích ročnících. Potěšitelná je účast studentů, jichž se zúčastnilo 37. Je mezi nimi i Kateřina Černá z Milevska (viz článek v tomto čísle Knižní značky).

Cenu V. Boudníka za rok 2009 (viz také předchozí článek) získal zaslouženě Mikoláš Axmann, který zde vystavoval autorské knihy ve váchalovském stylu a černobílé a barevné litografie, které nazývá kamenopisem. Tisk provádí ručně přímo z kamene na papír, tedy v dnešní době již ojedinělým způsobem. Působí jako pedagog v litografických dílnách na VŠUP v Praze a na Západočeské univerzitě v Plzni, kde po dlouhé přestávce znovu založil litografickou dílnu. Váchalovi se rovněž přiblížil litografickými ilustracemi k povídce K. Klostermanna Čaroděj z Vlčího dolu, která vyšla v krásné grafické úpravě v Praze v roce 2008 s prvními překlady této povídky do němčiny a francouzštiny.

Vedoucí projektu PhDr. Simeona Hošková s řadou spolupracovníků si jistě zaslouží poděkování za pořádání těchto soutěží a výstav, které přinášejí široký pohled

do současné české grafické tvorby jak známých a ve světě uznávaných autorů, tak nadějných studentů výtvarných škol.

Jan Langhammer

VÝSTAVA GRAFIKY A SOCH RENÁTY KAISEROVÉ VE SLANÉM

Vlastivědné muzeum ve Slaném uspořádalo výstavu grafických listů a soch akademické malířky Renáty Kaiserové. Výstava je prodejní a koná se od 6. března do 24. dubna 2010. Renáta Kaiserová představila rozsáhlou kolekcí grafických listů vytvořených převážně hlubotiskovou technikou. Kromě grafických cyklů, jako jsou např. Čtyři roční doby, Renaissance, Baroko, Zvěrokruh nebo portréty významných

Vernisáž výstavy 6. března 2010 ve Vlastivědném muzeu ve Slaném

osobností kulturních i historických, se návštěvníci mohou seznámit jak s exlibris, tak s volnou grafikou. Autorka si pohrává s barvou jednotlivých listů, které přecházejí od jednobarevných tmavých tisků až do široké barevné škály.

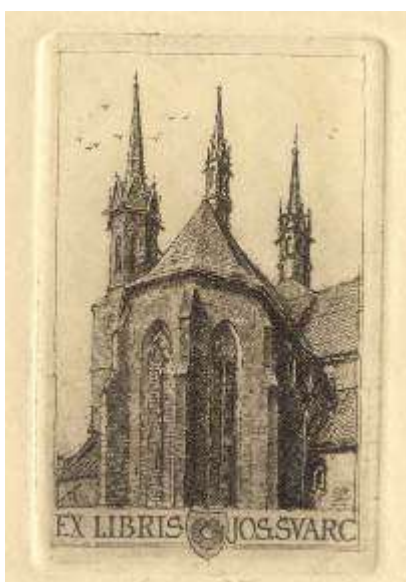
Samostatnou část výstavy, pro sběratele grafiky méně známou, tvoří kolekce soch, pro jejichž tvorbu používá R. Kaiserová pískovec, opuku nebo ojediněle také bronz. Zvláště pískovcové sochy jsou tvarově složité; zobrazují celou škálu portrétů, průhledů, vrstev a výškových přechodů a ve svém výsledku jsou návštěvníky příznivě vnímány. Při použití opuky, která je nepoměrně tvrdším materiálem, ponechává autorka víc prostoru původnímu tvaru kamene, do kterého v přiměřené formě promítá svůj umělecký záměr. Dalo by se říci, že pískovcové sochy jsou dopovězeny do všech detailů, zatímco opuka nechává dostatečný prostor pro uplatnění obrazotvornosti diváka. Vernisáž se konala v sobotu 6. března 2010 za poměrně velké účasti spokojených návštěvníků.

Zdeněk Šíma

EXLIBRIS LADISLAVA ČEPELÁKA

Profesora Ladislava Čepeláka (1924-2000) si většinou připomínáme jako respektovaného výtvarného pedagoga (na pražské Akademii výtvarných umění v Praze působil od svého absolutoria v roce 1950 celých čtyřicet let) a autora řady grafických cyklů. Soupis grafické práce 1948-1996 L. Čepeláka (vydalo nakladatelství Aurora, Praha 1998), obsahující 914 položek, zaznamenává celkem čtyřicet grafických cyklů.

Tvorbu knižních značek si Ladislav Čepelák nijak neoblíbil – citovaný soupis obsahuje jako položku 82 jedinou, pro Ing. Zdeňka Ertingera s motivem květu bodláku. Slavomil Vencl v publikaci České exlibris (Hollar, Praha 2000, str. 41) připomíná pouze značku pro Lyru Pragensis, kterou L. Čepelák vytvořil na přání dr. Milana Friedla do třetího souboru exlibris Lyry, vydaného roku 1987. Naše spolková aukce přinesla letos překvapení v podobě dalšího, dosud nepublikovaného exlibris pro Josefa Švarce s motivem gotického chrámu. Jeho autenticita je nesporná, je autorem podepsán, nejisté je pouze přesné datování listu, kde rukopis realistické kresby a srovnání s volnou grafikou autora nasvědčují, že jde o velmi ranou práci z první poloviny 50. let.

Soupis exlibris Ladislava Čepeláka vypadá tedy zatím takto:

1. ŠVARC, Josef. Gotický chrám se třemi štíhlými věžemi. C3, 78:50. Kolem roku 1955.
2. ERTINGER, Ing. Zdeněk. Květ bodláku. C3, 70:44. 1956.
3. LYRA PRAGENSIS. Motýl. C3, 69:50. 1987.

M. Humplík

PUBLIKACE

A. J. Vervoorn: Lithografie en exlibris in Nederland 1809-2009

Exlibriscahier 1, zima 2009, Exlibriswereld, Nederlandse Vereniging voor Exlibris en andere Kleingrafiek, redakce: Jos van Waterschoot, 24 stran, 400 výtisků.

První publikace ze zahájené edice Exlibriscahier je věnována 200. výročí litografie v Nizozemsku a exlibris, která byla vytvořena v Nizozemsku touto technikou. Je reprodukováno 26 exlibris od 25 autorů.

Josef Hodek: Všechno a snad přec jen nic

Josef Hodek, perokresba, 1921

Soukromý tisk, 408 stran, 160 obrázků, 16 výtisků, pevná vazba, formát A5, Plzeň 2009.

Text rodinné kroniky Josefa Hodka, uložené v Archivu města Plzně, byl přepsán a doplněn kopiemi obrázků. Josef Hodek, plzeňský malíř a grafik, zde podrobně popisuje svůj soukromý a umělecký život v rozmezí let 1921 a 1971. Najdeme zde: vzpomínky na učitelské začátky na Slovácceku a na 1. světovou válku, působení na školách v Plzni, účast na spolkovém životě plzeňských výtvarníků, rekapitulace výstav se seznamy jeho vystavených obrazů a grafik, popisy symbolických scén pro sokolské slety, život za 2. světové války a názory na politické události, vzpomínky na významné plzeňské osobnosti, soukromé informace o rodině, nemocech a úmrtích. Kniha byla vytištěna na barevné tiskárně. Dotisk je

možný v případě, že se sejde alespoň deset dalších zájemců o tuto kroniku. Cena za tisk jedné knihy je bez DPH 1300 Kč.

Pavla Pečínková: Josef Čapek – Grafika

S použitím odborných podkladů Jaroslava Slavíka k vydání připravila Pavla Pečínková. Vydala Galerie Zdeněk Sklenář, Smetanovo nábřeží 4, Praha 1 v roce 2009.

Publikace má 320 stran, velikosti 265 x 210 mm, barevný tisk. ISBN 978-80-903-996-2-4. Pěkná publikace obsahuje starší i současné články o grafické tvorbě Josefa Čapka, reprodukce jeho linořezů a litografií z let 1908 až 1935 a katalog grafických listů. Nalezneme zde rovněž tři litografická exlibris. Jedno pro Ellu Weissbergrovou a dvě pro Mojžíra Helceleta.

Gennadij Alexandrov. Contemporary Bookplate Artists 14

Frederikshavn Kunstmuseum & Exlibrissamlins představuje současné tvůrce exlibris výstavami a doprovodnou brožurou formátu A5, tištěnou na barevné tiskárně. Pod číslem 14 byl představen Gennadij Alexandrov, člen SSPE a významný a oblíbený tvůrce exlibris. Reprodukováno je zde 12 exlibris a portrét autora. V této současné edici byli představeni ještě tito čeští a slovenští autoři: 1. Božena Dvořáková-Kjulleněnová, 8. Karel Beneš, 16. Leo Bednárik a 17. Jan Černoš, všichni jsou členy

SSPE. Organizátorem těchto a předchozích výstav od roku 1978 je pan Klaus Rödel, čestný člen SSPE. Také v připojeném seznamu výstav z let 1978 až 2008 nalezneme mnoho českých a slovenských autorů.

Exlibris polsky czasu wojny i okupacji 1939-1945 ze zbiorów Mieczysława Bielonia

Katalog výstavy ve Warszawskiej Galerii Ekxlibrisu ze září až října 2009. Formát A5, 80 stran, soupis 332 exlibris od 63 autorů, 63 reprodukcí (od každého autora jedna), ISBN 978-83-7585-089-5.

Zajímavý katalog přináší informace o tvorbě exlibris v Polsku v průběhu 2. světové války. Umělci využívaly převážně dřevoryt, linoryt a často zinkografickou reprodukcí. Nalezneme zde i exlibris pro české výtvarníky a sběratele (Jan Beránek, Olga Falladová, Karla Hradečná, Otakar Hradečný, Bohumil Hradečný, Ctibor Šťastný, Marie Šťastná, Oldřich Karel, Marie Jančáková a další). Doprovodný text o exlibris, jejich tvůrcích a sběratelích v letech 1939 až 1945 napsala Maria Grońska.

Kazimierz Wiszniewski, X2, 1942

Lgh

CONTEMPORARY INTERNATIONAL EX-LIBRIS ARTISTS 12

Vydal portugalský sběratel a nakladatel Artur Mário da Mota Miranda v prosinci roku 2009 v limitované číslované edici v počtu 200 kusů. Reprodukovaná exlibris jsou tištěna v původní velikosti. Grafická úprava Artur Mário da Mota Miranda. Pevná vazba, 192 stran, velikost 265 x 200 mm, barevný tisk, ISBN není uvedeno.

Jsou zde uveřejněny, vedle 18 dalších, i studie o dvou českých graficích věnujících se tvorbě exlibris - Evě Haškové a Janu Černošovi. Stať o Evě Haškové napsal Bohuslav Holý a je doprovázena celostránkovou fotografií výtvarnice a osmi barevnými reprodukcemi exlibris spolu se soupisem její tvorby exlibris do roku 2008. Jan Černoš napsal vlastní stať o způsobu tisku svých exlibris. Je rovněž doprovázena fotografií, sedmi reprodukcemi exlibris a soupisem, obsahujícím 33 položek.

Další tvůrci exlibris, představení v této publikaci, jsou následující: Sergey Hrapov z Ukrajiny, Yukiko Hayashi z Japonska, Gordon Macpherson z Kanady, Łukasz Cywicki z Polska, Odile Lamusse z Francie, Maria Rosanna Cafolla z Itálie, Konstantin Kalinovych z Ukrajiny, Philippe Migné z Francie, Giovanni Daprà z Itálie, Carlo Iacomucci z Itálie, Ridha Ben Arab ze Španělska, José de Noronha Ozorio z Portugalska, Roberta Pancera z Itálie, Bruno Missieri z Itálie, Eugenie Timoshenko z Běloruska, Oleg Denysenko z Ukrajiny, Z. Denise Gallup z USA a Alexandr Grigoriev z Běloruska.

LR

ČASOPISY

BOEKMERK tijdschrift voor exlibriskunst. Nummer 30/2009, Belgie

Další článek A. Vertongena o dějinách belgického exlibris je věnován tvorbě umělců z Antverp mezi světovými válkami. Je referováno o exlibris Marie Uherské z 16. století. Veerle Geerinckx (*1986) používá při tvorbě exlibris počítačovou grafiku. Švýcarský sběratel Josef Burch je představen v článku Jacka van Peera. Esteban Grimi je argentinský výtvarník, který již vytvořil 50 exlibris s humorným obsahem. IEC ze Sint-Niklaas se ohlíží zpět na soutěže mezi roky 1999 až 2007 s uvedením vítězů a několika reprodukcemi (z Čechů M. Manojlín). Mezi tvůrci nových exlibris jsou reprodukovány práce P. Klůčika, K. Musila a K. Vavrové.

Ex Bibliotheca, Magazyn Grafików i Kolekcjonerów Ekslibrisów, Nr 1 (20), 2009

Úvodní článek připomíná výstavu exlibris K. Kmiecica ve Varšavě a další výstavu grafiky a exlibris C. Woše v Kaliszu. Je představen Janusz Halicki (1932), významný polský tvůrce exlibris. V Karviné byla 3. 5. 2009 zahájena v místní knihovně výstava exlibris s námětem Dona Quijota ze sbírky manželů Wosiówých. Ve Varšavské galerii exlibris vystavovala Edyta Purzycka. Zemřela Izabella Śliwa (1937-2008), muzejní pracovnice a sběratelka exlibris. Závěrečný článek je věnován grafice W. Jakubowskému (1929) a výstavě jeho prací k životnímu jubileu. Je připojen soupis exlibris Stanisława Mrowińského (1928-1997) s 338 opusy.

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 68, 4/2009, Finsko

Je připomenuto 50. výročí vzniku maďarské exlibristické společnosti. Je představena grafička a ilustrátorka Irina Panaskova (*1965) z Litvy. Je vzpomenuť Jorma Piironen (1935-1980), finský grafik, tvůrce exlibris a malíř. Ilmari Kianto (1874-1970), finský spisovatel, vlastnil několik exlibris.

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 69, 1/2010, Finsko

Je připomenuta 105 dní trvající Sovětsko-finská zimní válka v letech 1939 až 1940. Na třech stránkách je představen italský grafik Valerio Mezzetti, přítel Finska. Estonský malíř a grafik Lev Vassiljeffin oslavil své 80. narozeniny výstavou. Exlibris Magdaleny Seppäläové, milovnice přírody. Podle internetu může být exlibris všelicos. Švédská exlibristická společnost oslavila 75 let existence.

Exlibriswereld č.4/2009, Nederlandse Vereniging voor Exlibris en andere Kleingrafiek, Nizozemsko

Úvodní článek je věnován exlibris pro amsterodamské statistiky. Další článek je věnován harlemské výtvarnici Mathé van der Weidenové (1890-1963), která rovněž tvořila exlibris. Je představeno pravděpodobně nejstarší nizozemské exlibris od Johana Veldenera z roku 1480. Další článek je věnován náboženským heraldickým exlibris.

Exlibrisuutiset, č. 117-118 (2009), Finsko

V estonském městě Tartu se konalo v červnu 2009 setkání sběratelů exlibris. Motivy exlibris související s literárním dílem finského spisovatele Alexise Kiviho (1834-1872), narozeného před 175 lety, přináší článek E. Tuominena. Referuje se o knize popisující exlibris s horskými motivy, kterou napsal Gian Carlo Torre s názvem Montagna incartata (2008).

L'EX-LIBRIS français, N° 252 & 253, 2009, Francie

Toto dvojčíslo obsahuje 1. část katalogu exlibris, která vytvořil Frédéric KUHL-MANN (1934), včetně jejich reprodukcí (č. 1 z roku 1955 až č. 176 z roku 1999). Je vzpomenut tvůrce exlibris, grafik a ilustrátor Maurice ACHENER (1881-1963) a reprodukována jím vytvořená exlibris. Pomocí barevných obrázků je vysvětlen postup zhotovení ryté grafické desky pro exlibris. Jacques Pierre vzpomenul v rozsáhlém článku život a tvorbu exlibris Petra MELANA (1947-2009). Reprodukováno je 14 jeho exlibris. Časopis uzavírá přehled nově vytvořených exlibris z celého světa bez účasti českých autorů. V úvodu časopisu je reprodukována novoročenka P. Hlavatého s motivem Prahy.

Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft č.3/2009, Německo

Kuriózní akvarelová exlibris F. H. Brunna popisuje U. Landnarová. V souvislosti s exlibris A. Dürera pro W. Pirckheimera se P. Rath ve svém článku věnuje historickým datům C. Rieterové, manželky W. Pirckheimera. Manželé Sparkovi se vracejí ve svém článku na sjezd SSPE v Táboře a připojují reprodukcce exlibris S. Hlinovského a E. Vlasákové. Je představena výtvarnice Anna Tichonova (1977) a připojen soupis jejích exlibris. Je připomenuto 125. výročí narození výtvarníka H. Kätelhöna (1884-1940) a reprodukována jeho exlibris. Harry Jürgens, výtvarný umělec z Lipska, oslavil 2. 11. 2009 šedesáté narozeniny. Reprodukována jsou exlibris K. Vavrové, V. Melčákové-Junekové, P. Ptáčka a D. Halaty.

Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft, č. 3/2009, Rakousko

Heinrich Maria Pangratz (1861-1943), rakouský kreslíř a ilustrátor, vytvořil exlibris pro rakouské sociálnědemokratické politiky: Dr. W. Ellenboga, E. Pernerstorfera a O. Glöckela. Je připomenuto 50. výročí úmrtí Alfreda Kubina (1877-1959). Peter Labuhn napsal knihu Ottmar Premstaller, ein Leben für das Exlibris, vydanou ÖEG. Výstava exlibris s námětem Františka z Assisi se konala v Sassoferratě v Itálii. Angelo Arrigoni (1938) je italský tvůrce exlibris, který je nám známý již od kongresu FISAE v Chrudimi v roce 1996. Valná hromada ÖEG 2008 se konala 10. října 2009 ve Vídni. Je připomenuto 60. výročí narození P. Ratha, redaktora Mitteilungen, podrobným životopisem a reprodukcemi exlibris pro Brigittu Rathovou od R. Šimlíkové a V. Gažoviče. Zemřel prof. Rudolf Toth (1918-2009), rakouský rytec a tvůrce exlibris. V souvislosti se zprávou o sjezdu SSPE v Táboře je reprodukován dřevoryt F. Bílka V poslední hodině. V rozsáhlé anotaci Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku 2009, SSPE, je reprodukováno exlibris M. Knapa a J. Singera.

KISGRAFIKA, 2009/3, Maďarsko

Současní tvůrci exlibris měli mezinárodní výstavu v Debrecenu v červnu 2009. Gyula Köhegyi (*1933), grafik-pedagog, poskytl zde uveřejněný rozhovor při příležitosti svých 75. narozenin. Csaba Válai vystavoval grafiky a intarsie. Lajos Kozma vytvořil v první polovině 20. století nová maďarský styl v typografii.

SELC-EXPRESS, Nr. 78/2009, Švýcarsko

Je referováno o setkání sběratelů ve Vídni 9. až 11. 10. 2009 se 40 účastníky. Článek W. Kocha je věnován 250. výročí narození F. Schillera a jeho vztahu ke Švýcarsku. Román Plechový bubínek od G. Grasse vyšel před 50 lety; reprodukována jsou tři exlibris s tímto námětem. Další článek je věnován exlibris na téma Malý princ od Saint-

Exupéryho. Je připomenuto 200. výročí narození H. Hoffmanna (1809-1894), německého psychiatra a spisovatele, a jsou připojena exlibris s námětem knihy *Der Struwwelpeter* (česky *Ježípetr*). Je představena německá výtvarnice Marlene Neumannová z Reutlingenu.

The Bookplate Journal, Volume 7 Number 2, September 2009, Velká Británie William Milton, rytec z Bristolu, tvořil erbovní exlibris (40 zobrazeno) a další užitnou grafiku. Další článek pojednává o britských exlibris určených pro zámoří (reprodukováno 16 exlibris). William Henry Toms (1700-1756) byl rytcem a tiskařem z měděných desek a vytvářel také exlibris. E. D. French vytvořil exlibris pro Union League Club v New Yorku.

OZVĚNY Z MINULOSTI

Vzpomínka na sběratele exlibris

Hubert Sekera se narodil 3. IV. 1891 v Přerově. Po maturitě na reálném gymnáziu absolvoval jednoroční učitelský kurz v Brně. Jako učitel působil v Přerově. Měl sklony a záliby pro vše ušlechtilé a krásné. Jeho miláčkem bylo umění. Dovedl se nadchnout pro pěkný obrázek, hezké exlibris a svým citlivým pohledem hladit právě vydanou bibliofilii, na které spolupracoval. S Bohumilem Krsem pracoval nejvíce, ale také Baruch, Vodrážka, Dillinger aj. ho plně zaujali. Řada jeho listů, exlibris, novoročenek a bibliofilií je toho dokladem. Jako funkcionář Klubu přátel umění v Přerově uskutečnil mnoho výstav a také svým vlivem se staral, aby pro vystavující umělce nebyly výstavy pasivní. Zasaňoval do každého kulturního dění v Přerově. V Sokole byl mnohaletým vzdělavatelem a touto funkcí přešel do podzemního hnutí Obrana národa. Poprvé byl zatčen dva dny po své padesátce, tj. 5. IV. 1941 a po šesti týdnech propuštěn. Podruhé byl zatčen 4. X. 1941, odvezen do Brna a odtud 11. II. 1942 převezen do Osvětimi, kde byl 24. III. 1942 ubit polským kápeň. Zanechal vdovu paní Hanu a syna Aleše (dnes již PhMr.) a velkou, ale nezpracovanou sbírku exlibris. Čest jeho památce.

Ing. Otakar Hradečný (Knižní značka, ročník IX, č. 2, 15. 4. 1949, zkráceno)

Jožka Baruch, Pl, 1918

VÝSTAVY

Výstavní plán **Galerie HOLLAR** na II. pololetí 2010

Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

30. 6. – 25. 7. Karel Hruška

28. 7. – 22. 8. Sklenářova škola

25. 8. – 19. 9. Pavel Sukdolák – grafika

22. 9. – 17. 10. Žena v grafice Aleny Antonové
20. 10. - 14. 11. Jaroslava Pešicová – retrospektiva grafiky
17. 11. 19. 12. XVI. Festival komorní grafiky

Zámek Kozel u Plzně

duben, květen, červen - Václav Podestát - fotografie
červenec, srpen, září, říjen - Jitka Válková – grafika

Poštovní muzeum, Nové mlýny 2, Praha

24. 2. – 25. 4. Oldřich Kulhánek – poštovní známka a drobná grafika
23. 6. – 12. 9. Adolf Born – doma a venku – grafiky a poštovní známky

Prachatické muzeum, Velké náměstí 13, Prachatice

8. 4. ve 14 hodin vernisáž, do 6. 6. 2010 - Příběhy kněhoznaček Josefa Váchala

Zámecká galerie města Kladna

1. 4. – 6. 5. Jan Kavan – kresby a grafika

OBRÁTILI SE NA NÁS

Američtí exlibristé nyní rozesílají výzvu, abychom se stali členy jejich společnosti. Členství mají rozdělené do více kategorií a začínají tím, že nabízejí tu nejnižší roční sazbu. V ní člen zaplatí pouhých 20 USD ročně. Což nevypadá zle. Kromě toho však, že bude mít tu čest být členem **American Society of Bookplate Collectors and Designers**, získá jen volný přístup k jejich čtvrtletníku Ex Libris Chronicle „on-line“. Je to časopis opravdu pěkně dělaný, se zajímavým obsahem, jak můžeme usoudit z jediného čísla, které se nám dostalo do rukou. Všechny tištěné publikace (časopis a ročenku) a připojení „on line“ dostanou členové ze zahraničí, zaplatí-li rovných 95 USD. Na internetu mají adresu: **www.bookplate.org**. Poštovní adresa: James P. Keenan, American Society of Bookplate Collectors and Designers, P. O. Box 14964, Tucson, Arizona, 85732-4964, USA.

Jch

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

Výborová schůze konaná dne **17. 12. 2009** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti dalších sedmi členů výboru a hostů M. Bayerové a J. Hlinovského. Byla podepsána smlouva s Ing. Markétou Bayerovou o vedení účetnictví SSPE. Ing. Langhammer předal seznam jubilujících členů SSPE v roce 2010. Jiří Hlinovský předal vyúčtování sjezdu SSPE v Táboře. Pro sjezd v Hradci Králové je připravována výstava a sborník Josefa Váchala s podporou Magistrátu města.

Výborová schůze konaná dne **14. 1. 2010** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti dalších šesti členů výboru a hostů M. Bayerové a Z. Řeháka. Z. Řehák informoval o provozu aukce. Magistrát města Hradec Králové podpořil finančním darem výstavu J. Váchala a katalog k výstavě při příležitosti sjezdu SSPE v tomto městě. J. Langhammer předal nový adresář členů SSPE členům výboru a publikaci J. Hodek: Všecko a snad přec jen nic do knihovny SSPE. J. Langhammer předá do Knihovny Národního muzea elektronické verze Knižní značky od roku 2005 do

současnosti a rovněž soupisy exlibris, které zpracovával, pro trvalé uložení těchto dokumentů s možností jejich umístění na webové stránky Národního muzea.

Výborová schůze konaná dne **18. 2. 2010** v hotelu Balkán za řízení předsedou K. Urbanem a za účasti dalších pěti členů výboru a hostů M. Bayerové, M. Rumlarové a S. Zídka. Další svazek edice Uzavřené dílo bude obsahovat soupis exlibris a novoročenek P. Melana. Při příležitosti sjezdu SSPE v Hradci Králové bude instalováno pět výstav. Delegátem SSPE na kongresu FISAE v Istanbulu bude předseda K. Urban. Ing. Souček zpracoval zprávu o hospodaření spolku v roce 2009 a podle podkladů předaných členy výboru zpracuje rozpočet na rok 2010 pro schválení valnou hromadou. Přednášky pro Městskou knihovnu v Roudnici nad Labem, pro výtvarnou školu V. Hollara v Praze a pro pardubické sběratele zajistí a doplní výstavou Ing. Humplík.

Z KORESPONDENCE

Vážený pane inženýre!

Dávno jsem Vám nepsal, myslel jsem, že se potkáme na sjezdu SSPE v Táboře, ale nakonec jsem z rodinných a jiných důvodů nemohl odjet, ale doufám, že bude další příležitost k setkání. O průběhu vašeho sjezdu jsem informován; setkání se povedlo, ostatně jako jindy.

U nás bylo v roce 2009 také několik zajímavých akcí. Ta nejvýznamnější v červnu – XXII. Mezinárodní bienále současného exlibris v Malborku. Jako vždy ve velkém stylu s mnohými hosty a bohatým doprovodným programem; hlavně s výstavou skvělých mědirytin Krzysztofa Skórczewskiego. Srdečně všechny zvu na další bienále do Malborku. Stojí to za to.

Také se konalo XII. Mezinárodní bienále drobné grafiky a exlibris v Ostrowie Wielkopolskim. Soutěžní výstavu doprovázely dvě hodnotné výstavy: Grafika a exlibris Hanny Głowackiej a reprezentativní výstava grafiky a exlibris Jiřího Brázdy, která všechny nadchla. Vše velmi významné v exlibrisovém světě.

Já jsem na závěr vzpomínkových akcí k 70. výročí rozpoutání II. světové války připravil výstavu polských exlibris z doby okupace a války 1939-1945. Výstavu provázela značný zájem. Lze na ní nalézt české stopy (exlibris polských grafiků pro české sběratele). Katalog příkládám.

Panely výstavy jsou ještě ve stavu, že by bylo možno tuto výstavu uskutečnit někde v České republice, kdyby byl zájem. Rád ji půjčím.

V roce 2010 nás čeká další významná a tradiční akce VIII. Mezinárodní grafická soutěž v exlibris – Gliwice 2010 a samozřejmě největší akce roku Kongres FISAE v Istanbulu. "

Přijměte, pane inženýre, do nového roku 2010 nejsrdečnější přání pevného zdraví, úspěchů, sběratelských radostí a úspěšné činnosti pro SSPE.

Přeji také vše nejlepší sběratelům a přátelům exlibris v České republice.

Mieczysław Bieleń

Dopis Ing. J. Langhammerovi přeložil Zbigniew Kubeczka

Vážení přátelé,

snažím se zkompletovat svou sbírku skvělého grafika Josefa Kábrta. Digitální podoba sbírky je přístupná na internetové adrese <http://kabrt-josef.blog.cz/>.

Prosím všechny sběratele, kteří by moji sbírku mohli doplnit, aby mi nabídli své grafiky k výměně za dublety J. Kábrta, případně jinou grafiku, nebo přímo k odkoupení. V takovém případě mi zanechte na sebe kontakt v komentářích stránky - komentáře nejsou veřejně přístupné! Budu vám velmi vděčný a potvrzuji vám, že nemíním svou sbírku rozprodat. Pokud bude zájem, poskytnu příspěvatelům digitální podobu ve formě soupisu v podstatně vyšší kvalitě obrázků na CD.

Moje adresa: Ing. Jiří Smrž, Molákova 2150/13, 628 00 Brno 28;

e-mail: vopicka2@seznam.cz

Z INTERNETU

VHRSTI

Za uměleckým pseudonymem VHRSTI se skrývá Vojtěch JURÍK (*1975), profesionální ilustrátor, spisovatel, komiksový kreslíř a scénárista. Je synem plzeňského grafika Stanislava Juríka (1948-1993). Svým dílem přináší radost, humor a optimismus. Jeho komiksy nejsou brutální, jak je dnes v kraji zvykem, ale přátelské a s vlídným výchovným působením. Jeden se diví a poroty oceňují. Tento mladý plzeňský výtvarník je od roku 2005 členem České unie karikaturistů a také, jak jinak, členem neoficiální nové vlny českého a slovenského komiksu Generace nula. Ocenění získal již několik: v Bělehradě v roce 2003, v Kanadě v roce 2006 a u nás v roce 2007 - cenu učitelů za knihu Už se nebojím tmy.

Vojtěch Jurík, CGD, 2009

Ilustroval několik knih pro děti, např. od Vojtěcha Steklače a další. Spolupracuje v mnoha českými i zahraničními časopisy. Všichni žádají jeho kresby a komiksy. Rozsah uplatnění jeho kreseb sahá od dětských časopisů, přes významné české a zahraniční deníky až k firemním časopisům a publikacím. Pro plzeňské občany je zajímavá jeho spolupráce s Plzeňskými městskými dopravními podniky. Denně se v tramvajích a v trolejbusech setkávají s jeho vtipnými výchovnými komiksy.

„A co exlibris?“, ptáte se. Ano, počítačovou grafikou vytvořil pro našeho člena Dominika Mačase exlibris s motivem knihy přerůstající v dominantní plzeňský hrad Radyni. Přeji tomuto mladému autorovi další úspěchy v kreslířské a spisovatelské tvorbě také proto, že pro nás vytváří, s několika dalšími českými kreslíři, úsměvně – kritický pohled na současné dění, nad kterým se nám někdy chce plakat. Ostatně, podívejte se na autorovy webové stránky www.vhrsti.cz a budete překvapeni.

Jan Langhammer

Náš člen Jaroslav ŠTOREK má nové vlastní webové stránky. Naleznete je na adrese <http://www.storekhlinisko.cz/>. V Galerii naleznete grafické práce a exlibris I. Babo-
ráka, J. Klápštěho, V. Komárka, V. Pokorného a M. Zychové.

Dr. Josef Stejskal – Sběrka Máchova Máje

Největší sbírku Máchova Máje shromáždil dr. Josef Stejskal z Poličky. V jeho sbírce je 222 různých vydání z 230 dosažitelných. Dalších 8 vydání jsou unikáty, uložené ve státních sbírkách. Kromě toho obsahuje sbírka 20 překladů tohoto díla z celkového počtu 32 existujících překladů, dále 116 různých vydání Máchovy poezie a prózy, 271 publikací o Máchovi, stovky článků, grafických listů s máchovskými motivy aj. Sběratel mimo jiné sestavil úplný soupis Májů od jeho prvního vydání v roce 1836 až do roku 1988.

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

Ústav archeologie a muzeologie

studijní rok 2007/2008

Martin Jonáš, posluchač 3. ročníku muzeologie: Sběrání kuriozit. Bakalářská práce. Vedoucí práce: PhDr. Jan Dolák. Brno 2008.

*Poznámka redakce: Letos uplyne 200 let od narození K. H. Máchy (*16. 11. 1810).*

Dr. Josef Stejskal, nar. 30. 7. 1911 v Chrudimi, byl členem SSPE do roku 1996.

Seznam příloh:

Obsah Knižní značky 2009. Pozvánka na sjezd v Hradci Králové. Subskripce na grafické soubory 2010.

Katalogové listy: A. Grmelová, O. Menhart, K. Vik a M. Zychová

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2010

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 19, 312 00 Plzeň 12, langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční rada: Ing. Milan Humplík, doc. RNDr. Josef Chalupský a Mgr. Martin Manojlín. Jazyková korektura: René Keller.

Administrace: Karel Urban, Na Vyhlídce 291, 252 06 Davle.

Název časopisu a logo na poslední straně: akademický malíř Miroslav Houra.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, P. O. BOX 645, 111 21 Praha 1

ISSN 1211- 3840. Číslo registrace MK ČR E 11475.

Číslo účtu: 87951/0300.

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí pro číslo účtu vedeného v euro:

SWIFT/BIC: CEKOCZPP, IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690.

Počítačová sazba, grafická úprava a zlom: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Tisk: Miroslav Kratochvíl, Radnice č. p. 398. Náklad 550 výtisků.

Rozesílá Postservis Praha.

Webové stránky: <http://web.natur.cuni.cz/el/> , <http://www.sspe.cz/> a

www.exlibrisweb.cz/casopis.htm

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2010. Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 5. 2010.